

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

„Kmečki stan, srečen stan!“

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, 1/2 strani K 16.—, 1/4 strani K 8.—, 1/8 strani K 4.—, 1/16 strani K 2.—, 1/32 strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem poslopju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpsolati.

Štev. 8.

V Ptuj v nedeljo dne 19. aprila 1903.

IV. letnik.

Hujskarija, laž in zopet laž.

Podli duh, poln klerikalne hujskarije, poln laži in zopet laži izvira iz naših spodnještajerskih „hiš miru“, „hiš sprave“, „hiš ljubezni“, namreč iz nekaterih farovžev. Iz vseh ne! To zadnje nam bode vsak priznal, saj je mnogo duhovnikov, kateri v svojem blagem srcu bolj ljubijo naše kmečko ljudstvo, kakor svoj — žep.

Omenjeni podli duh klerikalne hujskarije vre na dan iz prižnic (kancelnov), iz spovednic iz dohtarskih pisarn (kanclij), a v predalih klerikalnih lističov naše lepe spodnještajerske dežele ponuja se ljudvo kot verska resnica.

„Vstanite stariši, vstanite slovenski kmetje, vstanite slovenski fantje, vstanite slovenske dekleta ne spavajte sedaj, kajti sedaj je čas priprave!“ Tako in enako kliče mariborčki listič „fihpos“! Ali ni to gorostasna bedarija? Kmetje, fantje, dekleta, ali zares spite? Ne, ne, odprle so se Vam gotovo že oči, sprevideli ste gotovo že vsi, da so vse te besede sama hujskarija, da so namenjene spraviti Vas v sovražstvo z drugimi! To sovražstvo se bode potem iskoriščalo, toda ne Vam v prid, temveč v prid podlih teh hujskačev.

„Fihpos“ piše:

„Če pa kmet kaj kupuje v mestu, naj gleda, da mestjan predrago ne prodaja, da ne goljufa kmeta. Naš klic je: Kmetje pozor, kadar kupčujete z mestjani!“

Velikanska podlost, bedasta hujskarija klerikalnega mišljenja!

Kdor kaj kupuje, ta sam vidi, kaj kupi, goljufal se ga, do sedaj ni nihče. Radi tega pa Vam hočemo

tukaj zapisati mi naš klic! Kmetje, pazite, kadar bode šli kupovat v klerikalna konzumna društva, kmetje, pazite, kadar bode šli plačat pogrebov, krstov, in porok v farovž, kmetje, pazite kadar bode šli v pisarne (kanclije) Vaših takozvanih voditeljev, Vaših dohtarjev!

Zaplenjeno!

Kmetje, le spustite se v kako pravdo, le tožite en ovega, potem pa idita oba tožitelj in toženi v mestu v pisarne (kanclije) Vajinih navdušenih slovenskih zastopnikov, in videla bodeta, kako Vama je zares „pomagano“, seveda na — „slovensko“-narodni podlagi!

Tukaj je treba vstati, tukaj se ne sme dremati, teh — pijavk se otresite kmetje, potem bode ostal marsikateri težko zaslužen groš v Vaših rokah!

„Ne, mi ne pravimo, da naj kmet ne prodaja svojih pridelkov mestjanu, mi pravimo naj jih tako drago prodaja, da bo mestjan sivo gledal!“

Tako zopet piše „Fihpos!“ Glej ga no, kako lepo je označil klerikalček celo klerikalno geslo! Drug družemu moramo toraj po njegovi želji tako račune „zasoliti“, da se bodemo sivo gledali!

Zaplenjeno!

Po zaplembi druga izdaja!

Zaplenjeno!

No, kako sivo pa bo gledal naš spódnještajerski kmet, ako bo mu mestjan na enkrat rekel: „Ne dragi kmet, ne, jaz sem Nemeč, ti si pa Slovenec, radi tega ti bodem jaz prodal svoje blago tako drago, kakor mi svetuje to klerikalni listič! Le gleda sivo kmet, tvojih volov, tvojega žita, tvojega vina, tvojega hmela, vseh tvojih pridelkov ne maram, prodaj jih farovžem, prodaj jih Tvojim nenasitljivim „voditeljem“ Tvojim dohtarjem!“

Tako bi moral govoriti mestjan, ako bi ravnal po želji gospodov v dolgih črnih suknjah, po želji dohtarjev. Hasek od tega imeli bi — farovži in dohtarji. A kmet? Toda kaj je mar tej druhali za kmeta? Samo toliko se brigajo za njega, da jim popolnoma ne propade, da ne zabrede v popolen pogin, ker bi potem prinehalo za njih pridno in delavno — živinče, rodovitna krava, katere ne bi morali več za sebe porabljeni in molzti.

Poglejte toraj kmetje, kdor hujska. Hujskarija brez konca in kraja je na klerikalni strani, nikdar pa ne na strani naprednjakov, naj si bodejo ti Nemci ali Slovenci.

In laž, hinavstvo, zavijanje, podlo obrekovanje?

Kmet, pri nas jih ne najdeš teh nesramnosti, pač pa neki drugje!

„Štajerc“ pred sodiščem“, tako se glasi umazani članek, umazanega mariborskega glasila, v katerem razpravlja „Fihpos“ neko obravnavo med ptujskim županom gospodom Ornikom in pa bivšim urednikom „Štajerca“, Kalhbergom. Gospod župan toži namreč omenjenega gospoda radi razžaljenja časti. To razžaljenje časti je gospod Kalhberg učinil več kakor leto dni pozneje, ko je zapustil naše uredništvo! Kje je toraj „Štajerc“ pred sodiščem? Laž, in zopet

Kmet in sreča.

Času primerna pravljica.

(Konec).

3.

Menih jo je s Srečo urno pobrisal v mesto. V farovž se ni več vrnil, ker se je najbrž bal, da bi župnik ne pustil odpeljati te čudne deklice iz svoje fare.

Ko je prišla Sreča v kloster misijonarjev, se je tudi tam vse na boljše spremenilo. Ljudstvo je začelo vreti iz vseh koncev in krajev v majhno samostansko cerkev, in menihi so imeli kmalu toliko opravka, da jim ni bilo treba več «misijonariti» in beračiti. Kloster je postal imenitna božja pot in mnogoštevilni romarji so raznašali razne izmišljene čudeže, ki so se bojda dogajali. Tako govoričenje je ljudi še bolj vzpodbujalo k romanju, vsled česar je rastlo bogatstvo menihov neizrečeno hitro. Stare device so na smrtnih posteljah zapuščale svoje premoženje samostanu, razni veliki grešniki, kakor goljufi, oderuhi in razuzdanci so darovali menihom velike svote denarja, da bi stem potolažili nemirno vest, da, pripetilo se je celo, da so stariši oškodovali lastne otroke. Mnogo so tudi dobili za svete maše in za razne dobre namene. Zato se ne

laž, kakor si jo pač samo lahko izmisli klerikalno neumno, trepasto mariborsko glasilo vseh farških podrepnikov!

Zopet piše „Fihpos“:

„Iz Ptujaja prihaja vest, da se „Štajerc“ oču grozno slabogodi. Naročniki mu kar trumoma odpadajo. Tako je prav. Lenaprej!“

To je laž, in zopet laž, grozovita podlost in nastopanje proti naprednemu listu, katero ničesar drugega zega ne zasluži, kakor naše zaničevanje!

Nasprotno pa Vam mi povemo, da nekomu drugemu zemu odpadajo trumoma naročniki in to je „Gospodar“ in „Naš Dom“ v Mariboru. Že davno bi bila za spala, ako njiju nebi naročevali, ne kmetje, temveč župniki, kaplani, farške kuharice in farške — čiste device. To pa ni laž, to je resnica, katero mora vsakdo od Vas dragi nam kmetje potrditi.

Toraj pa kmetje, le vstanite, a vstanite pa v drugem pomenu, kakor Vam to želi mariborski „Fihpos“, vstanite k naprednjaštvu, otresite se Vaših pijavk, vseh Vaših takozvanih narodnih voditeljev, vseh Vaših dohtarjev, vseh Vaših — slabih duhovnikov. Mariborsko glasilo pa vržite v peč, saj je polna same hujskarije, polno same laži, Vam v gotovi neizogiben pogin, ako se ga ne branite. Naročujte ravno tako pridno, kakor do sedaj naš list in klerikalni spódnještajerski zmaj bode kmalu — poginil.

Kmet in meščan.

(Dopis kmeta iz celjske okolice).

„Dragi nam „Štajerc“! Čital sem zadnjič tvoj članek, tičoč se kmetov in meščanov. Ne zameri, da ti danes tu le podam moje mnenje o tej stvari. Jaz sem priprost kmet in še pred kratkim nisem vedel kaj je klerikalstvo, kaj naprednjaštvo. Tičal sem kakor moj oče, večinoma v farovžu, bil tje tudi večkrat povabljen, sicer ne zastoj, ker marsikatera svinjsko pleče, marsikatera steklenica dobrega mojega

smemo čuditi, da so imeli za drobiž pripravljene lesene skafje za srebro in zlato velike sklede, a za bankovce lično železno škrinjo. V kratkem času so kupili več posestev, sezidali prelepe cerkev in postavili velikanski samostan. Patra Fidelija ki je pripeljal Srečo, pa so izvolili hvaležni patri za svojega predstojnika.

Pri našem kmetiču je bilo ravno nasprotno. Lisica mu je pobrala polovico kokoši, svinjska kuga je pokončala skoro vse svinje in na zadnje mu je še krava hudo zbolela in izvrgla. To mu je hudo delo, pa tolažil se je še z prelepim žitom, sadjem in grozdom. Čakal je tudi na veliko plačilo, katero mu je menih obljubil. A hudo se je motil: ko je pšenica dozorela, prihrumela je strašna nevihta s točo in potolkli njegov zadnji up.

Na vrata njegove hišice je trkalo zdaj siromaštvo, v sobi ga je vedno zbadala žena, na cesti pa so ga srečevali škodoželjni obrazi sosedov. Kaj je storiti? Oblekel se je čedno in se podal v samostan. Po velikem trudu je vendar sme pred opata, očeta Fidelija. Bridko mu je tožil svoje nesreče in ga za pet Kristusovih ran prosil, naj mu vrne Srečo, ker samostan je itak ne potrebuje več. Menih seveda ni hotel o tem ničesar vedeti, izgovarjaje se, da mu je sam srečo daroval, in kar človek enkrat daruje, do tega nima nobene pravi-